

Prinsjesdag 2020

Triodos bank

september 2020

Contact: Marten Buist

T: 050-3657670

E: martenbuist@kienonderzoek.nl

Groningen / Haarlem

W: www.kienonderzoek.nl

twitter.com/panelwizardnl

facebook.com/panelwizardnl

linkedin.com/company/230017

Onderzoeksvraag

Hoe denken Nederlanders over verschillende kwesties omtrent overheidssteun en duurzaamheid?

Onderzoeksgroep

Nederlanders van 18 jaar en ouder

Panel

Panelleden van PanelWizard Direct

Methode

Online onderzoek met uitnodiging via e-mail of via de PanelWizard app

Veldwerkperiode

8 t/m 9 september 2020

Respons

1186 volledig ingevulde vragenlijsten, responspercentage 61%

Betrouwbaarheid

Bij een betrouwbaarheid van 95% zal de steekproefuitkomst maximaal 2,8% afwijken van de werkelijke situatie (als alle Nederlanders in de doelgroep ondervraagd zouden zijn).

Lid van

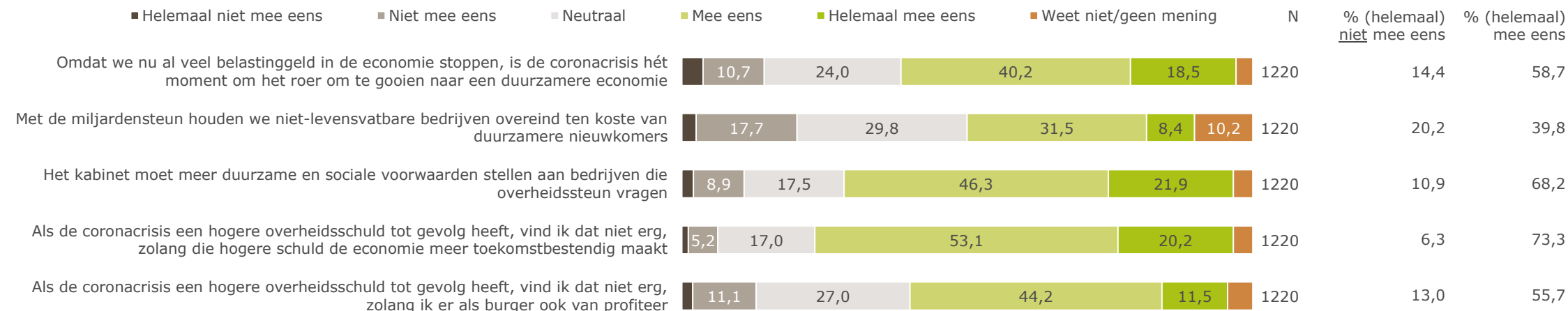
EXPERTISE CENTER VOOR MARKETING-INSIGHTS, ONDERZOEK & ANALYTICS

Uitspraken overheidsuitgaven

Bijna driekwart vindt een hogere overheidsschuld als gevolg van de coronacrisis niet erg, zolang dit de economie meer toekomstbestendig maakt

Volgende week dinsdag is het Prinsjesdag. Prinsjesdag staat dit jaar in alle opzichten in het teken van de coronacrisis. Ten eerste qua vorm: een aantal traditionele ceremoniële onderdelen gaat vanwege de gezondheidsmaatregelen niet door. Zo is de rijtoer met de Glazen Koets door Den Haag geschrapt en wordt de Troonrede niet gehouden in de Ridderzaal. Daarnaast staat Prinsjesdag ook inhoudelijk in het teken van de coronacrisis: de slechte economische cijfers hebben gevolgen voor de Nederlandse staatskas. Bij dalende belastinginkomsten is toch de vraag: wat gaat het kabinet doen om de economie door de crisis te helpen?

Hieronder ziet u een aantal uitspraken over de overheidsuitgaven in deze coronacrisis. Geef per uitspraak aan in hoeverre u het ermee eens bent.

Conclusies:

- Voor alle uitspraken geldt dat het deel van de Nederlanders (18+) dat het er (helemaal) mee eens is groter is dan het deel dat het er (helemaal) niet mee eens is.
- Als het gaat om de uitspraak dat 'we met de miljardensteun niet-levensvatbare bedrijven overeind houden ten koste van duurzame nieuwkomers' zijn de meningen iets meer verdeeld; 20% is het hier niet mee eens tegenover 40% dat het hier wel mee eens is. Mannen (43% vs. 37%), Nederlanders jonger dan 40 jaar (44% vs. 38%) en hoog opgeleiden (46% vs. 37%) zijn het hier iets vaker (helemaal) eens.
- Hoger opgeleiden zijn vaker van mening dat het kabinet meer duurzame en sociale voorwaarden moet stellen aan bedrijven die overheidssteun vragen (laag en midden opgeleiden 65%; hoog opgeleiden 75%) en dat de coronacrisis hét moment om het roer om te gooien naar een duurzamere economie, omdat we nu al veel belastinggeld in de economie stoppen (laag opgeleiden 55%; hoog opgeleiden 67%).
- Mannen vinden het vaker niet erg als de coronacrisis een hogere overheidsschuld tot gevolg heeft, zolang die hogere schuld de economie meer toekomstbestendig maakt (78% vs. 69% (helemaal) mee eens) en zolang zij er als burger ook van profiteren (62% vs. 49%). Naarmate men hoger opgeleid is, vindt men een hogere schuld vaker niet erg, zolang dit de economie beter bestand maakt voor de toekomst (laag opgeleiden 65%; hoog opgeleiden 80%).

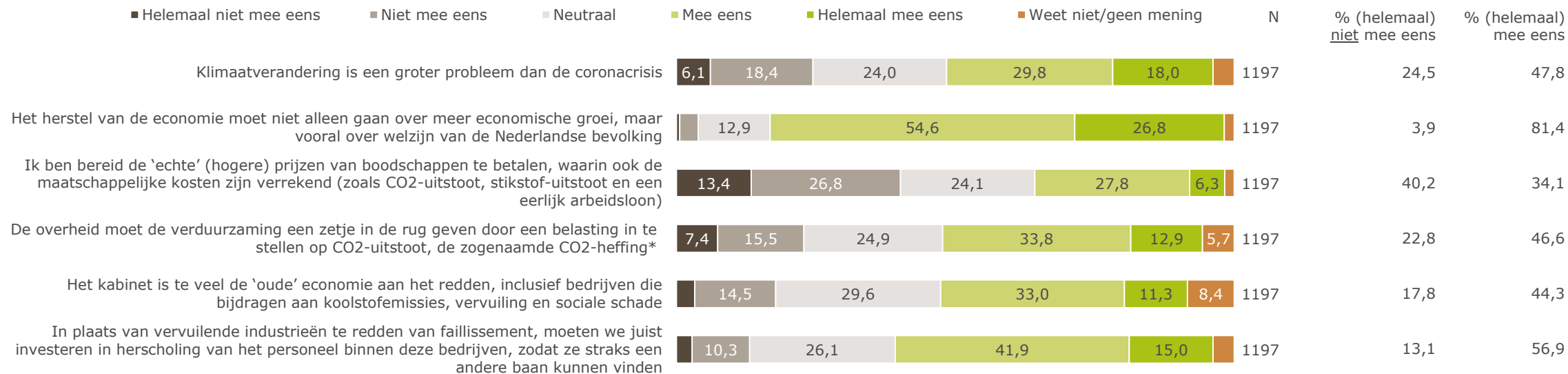
Toelichting:

De stellingen zijn in willekeurige volgorde aan respondenten voorgelegd

Uitspraken (overheids)uitgaven en duurzaamheid

Ruim acht op de tien vinden dat het herstel van de economie vooral over het welzijn van de Nederlandse bevolking moet gaan

Hieronder ziet u nogmaals een aantal uitspraken over (overheids)uitgaven. Geef per uitspraak aan in hoeverre u het ermee eens bent.

Conclusies:

- Voor vrijwel alle uitspraken geldt dat het percentage dat het hiermee (helemaal) eens is groter is dan het percentage dat het hiermee (helemaal) niet eens is. Dit geldt echter niet voor de bereidheid tot het betalen van de 'echte' prijzen van boodschappen; hiertoe is juist een iets groter deel niet bereid (40% (helemaal) niet mee eens tegenover 34% (helemaal) mee eens). De bereidheid om 'echte' prijzen te betalen voor boodschappen ligt hoger naarmate men hoger opgeleid is (laag opgeleiden 22%; hoog opgeleiden 47%).
- Naarmate men hoger opgeleid is, is men vaker van mening dat klimaatverandering een groter probleem is dan de coronacrisis (laag opgeleiden 36%; hoog opgeleiden 58%) en dat de overheid verduurzaming een zetje in de rug moet geven door een CO2-heffing in te stellen (laag opgeleiden 36%; hoog opgeleiden 55%). Ook mannen zien klimaatverandering iets vaker als een groter probleem dan de coronacrisis (51% vs. 45%) en zijn vaker voor het invoeren van een CO2-heffing (50% vs. 43%).
- Kijkend naar leeftijd, zijn het vooral degenen jonger dan 40 jaar die de klimaatverandering beschouwen als een groter probleem dan de coronacrisis (55% vs. 44%) en die positief staat tegenover het betalen van 'echte' prijzen (40% vs. 31%) en een CO2-heffing (53% vs. 44%). Veertigplussers vinden juist vaker dat het herstel van de economie vooral over het welzijn van de bevolking moet gaan (84% vs. 76%).

Toelichting:

De stellingen zijn in willekeurige volgorde aan respondenten voorgelegd

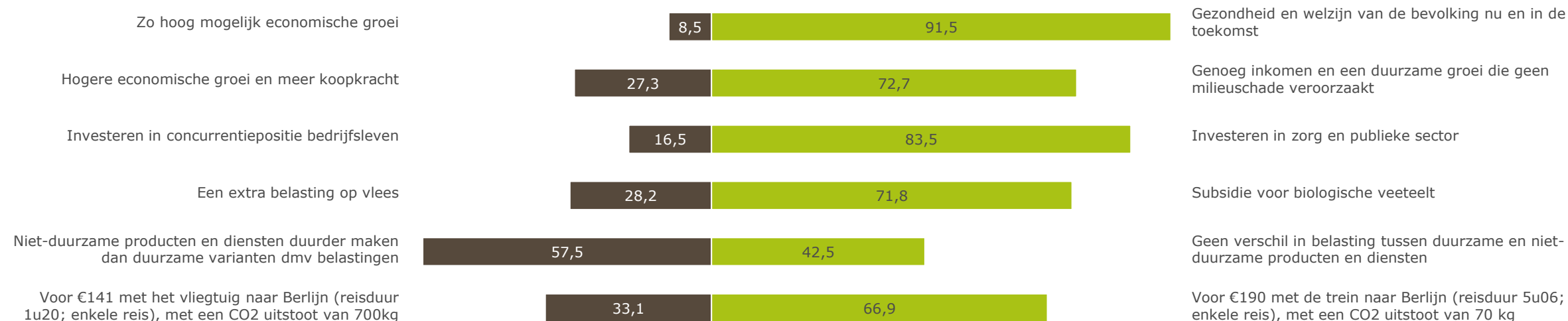
* Getoonde toelichting d.m.v. mouse-over: Op dit moment betalen Nederlandse bedrijven voor hun uitstoot via het Europese emissiehandelssysteem (ETS). Dat gaat om zo'n 20 euro per ton uitgestoten broeikasgas. Maar dat is voor de klimaatdoelstellingen niet voldoende. Daarom komt er met de invoer van de CO2-heffing een bedrag bovenop. Dat extra bedrag wordt alleen betaald over elke ton CO2 die boven die Europese ETS-grens wordt uitgestoten.

Keuzes rondom de economie, duurzaamheid en welzijn

Nederlanders verkiezen de gezondheid en welzijn van de bevolking duidelijk boven een zo hoog mogelijke economische groei

Hieronder leggen wij u een aantal keuzes voor. U kunt telkens kiezen voor de optie aan de linkerkant of voor de optie aan de rechterkant. Wij zijn benieuwd welke van de opties u zou kiezen wanneer u voor deze keuzes komt te staan. Geef u alstublieft een eerlijk antwoord, er zijn geen goede of foute antwoorden.

Geef per regel aan welke optie u zou kiezen door het schuifje helemaal naar links of helemaal naar rechts te verplaatsen.

N 1186

Conclusies:

- Voor vrijwel alle voorgelegde keuzes (m.u.v. keuze 5) geldt dat Nederlanders een voorkeur hebben voor de optie aan de rechterkant.
- Vooral vrouwen kiezen vaker voor de gezondheid en welzijn van de bevolking (96% vs. 87%), genoeg inkomen en een duurzame groei die geen milieuschade veroorzaakt (79% vs. 66%), investeren in de zorg en publieke sector (93% vs. 74%) en met de trein naar Berlijn (70% vs. 64%).
- Veertigplussers geven vaker de voorkeur aan de gezondheid en welzijn van de bevolking (93% vs. 88%), investeren in de zorg en publieke sector (85% vs. 79%), subsidie voor biologische veeteelt (74% vs. 67%) en met de trein naar Berlijn (72% vs. 56%).
- Kijkend naar het opleidingsniveau valt op dat naarmate men lager opgeleid is er vaker een voorkeur bestaat voor het investeren in de zorg en publieke sector (laag opgeleiden 90%; hoog opgeleiden 78%).
- Een kleine meerderheid van de Nederlanders kiest voor het duurder maken van niet-duurzame producten en diensten (58%). Bij Nederlanders onder de 40 jaar is deze voorkeur groter dan bij veertigplussers (68% vs. 53%). Van de laagopgeleiden heeft een minderheid deze voorkeur (40%) terwijl bijna twee derde van de midden en hoogopgeleiden deze voorkeur heeft (64%).

Toelichting:

De stellingen zijn in willekeurige volgorde aan respondenten voorgelegd

Op basis van de voorgelegde uitspraken en keuzes, lijkt het erop dat Nederlanders de coronacrisis niet alleen als een probleem voor de economie zien, maar ook als een mogelijkheid om de economie duurzamer en toekomst bestendiger te maken. De financiële steun van bedrijven zal in deze periode dan met name gericht moeten zijn op duurzame organisaties. De hogere overheidsschuld neemt men dan ook op de koop toe als die de economie meer toekomstbestendig maakt, mits ze daar zelf als burger ook van profiteren.

Het belang van duurzaamheid is ook terug te zien in dat een groot deel van Nederlanders aangeeft dat ze klimaatverandering als een groter probleem zien dan de coronacrisis. Ondanks dat duurzaamheid hoog in het vaandel staat, is men vaker niet dan wel bereid om de 'echte' (hogere) prijs voor hun boodschappen te betalen. Aan de andere kant ziet een meerderheid er wel heil in om niet-duurzame producten duurder te maken dan duurzame producten.

Mannen, mensen jonger dan 40 jaar en hoogopgeleiden zijn meer uitgesproken in hun mening ten aanzien van duurzaamheid.

De periode van economisch herstel moet daarnaast vooral gaan over de gezondheid en het welzijn van de Nederlandse bevolking en meer investeren in zorg en de publieke sector.

Onderzoeksverantwoording

Algemene onderzoeksgegevens

Triodos Bank Prinsjesdag 2020

Onderzoeksmethode	Online
Steekproef	Nederlanders van 18 jaar en ouder
Bron	PanelWizard
Bruto steekproef	2258
Netto steekproef (# op vrg 1)	1220
Volledige vragenlijsten (netto)	1186
Responspercentage	61%
Datum start veldwerk	8-sep
Datum veldwerk gereed	9-sep
Betrouwbaarheidsniveau*	95%
Maximale afwijking*	2,8%
Representatief naar:	Geslacht, leeftijd, gezinssituatie, arbeidsparticipatie, opleiding, regio
Weging	Niet van toepassing

Respons breakdown	aantal
bruto steekproef	2258
bouncers (schatting)	90
buiten selectie	n.v.t.
verwijderd na datacheck	110
afgebroken vragenlijsten	34
geen medewerking	838
Volledige vragenlijsten	1186

* Bij 1186 afgenomen vragenlijsten valt met een betrouwbaarheid van 95% te concluderen dat de steekproefuitkomst maximaal 2,8% kan afwijken van de werkelijke situatie (als alle Nederlanders in de doelgroep ondervraagd zouden zijn).

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van ISO 20252 (marktonderzoek) en ISO 26362 (access panels)

Geslacht	% gewenst**	% behaald
Man	49,3	48,5
Vrouw	50,7	51,5
N		1220

Leeftijd	% gewenst**	% behaald
18-29 jaar	18,9	17,2
30-39 jaar	15,2	15,1
40-49 jaar	17,3	18,7
50-59 jaar	18,0	17,0
60 jaar en ouder	30,7	32,0
N		1220

Gezinssituatie	% gewenst**	% behaald
Eénpersoons	22,0	19,7
Meerpersoons (zonder kinderen <18)	49,3	52,6
Meerpersoons met kinderen (jongste <13)	20,5	19,3
Meerpersoons met kinderen (jongste 13-17)	8,1	8,4
N		1220

Arbeidsparticipatie	% gewenst**	% behaald
Fulltime (35 uur of meer)	32,1	33,0
Parttime (12 t/m 34 uur)	22,2	19,3
Niet werkend (0 t/m 11 uur)	45,6	47,6
N		1220

Opleiding	% gewenst**	% behaald
Laag	29,3	26,8
Midden	42,9	42,6
Hoog	27,8	30,6
N		1220

Regio	% gewenst**	% behaald
Noord-Nederland	10,1	9,8
Oost-Nederland	20,8	19,9
Zuid-Nederland	23,9	24,9
West-Nederland	45,2	45,4
N		1220

** Dit is de verdeling zoals die in heel Nederland is binnen de gewenste selectie (o.b.v. de Gouden Standaard van de MOA)

Achtergrond PanelWizard Direct

Algemene gegevens PanelWizard Direct

- PanelWizard is het onderzoekspanel van Kien onderzoek
- 30.000 leden van 16 jaar en ouder
- Dwarsdoorsnee van de Nederlandse bevolking of specifieke doelgroepen (bv. boodschappers, beleggers, allochtonen, ouders van baby's, etc.)
- Panelleden geven vooraf toestemming voor deelname
- Hoge en betrouwbare respons, door beloning en terugkoppeling
- Representativiteit en (serieuze) medewerking worden voortdurend gecontroleerd en bewaakt
- ISO-gecertificeerd (ISO 20252 en 26362)
- Hanteert de Gouden Standaard van MOA

Lid van

EXPERTISE CENTER VOOR MARKETING-INSIGHTS, ONDERZOEK & ANALYTICS